

ABANS D'ARA

Els grans "crims" de Margarida Xirgu

De Domènec Guansé (Tarragona, 1894 - Barcelona, 1978) a *Germanor* (Santiago de Xile, VIII-1941). Avui fa 47 anys de la mort de l'actriu Margarida Xirgu (Molins de Rei, 1888 - Montevideo, 1969).

DOMÈNEC GUANSÉ 1941 PECES HISTÒRIQUES TRIADES PER JOSEP MARIA CASASÚS | ACTUALITZADA EL 25/04/2016 00:00

Un dels tribunals de Franco ha condemnat Margarida Xirgu a la pèrdua de tots els seus béns, a la inhabilitació per a tota mena de càrrecs i a l'exili a perpetuïtat. És una sentència que ha sobtat a tothom. Ha sobtat als mateixos franquistes que, vulguin o no vulguin, saben perfectament que Margarida Xirgu es troba a l'exili des de molt abans de començar la guerra, i que se n'anà d'Espanya, on l'ambient se li feia irrespirable, per tal d'evitar-se complicacions polítiques. [...] Potser és per això que vol essencialment castigar-se-la: per haver defensat la intel·ligència en els moments que a Madrid els teatres, aquells teatres que acceptaven tota mena d'imbecil·litats, tancaven a pedra i fang llurs portes a Galdós, a

Unamuno, a Valle-Inclán, a Manuel Azaña... Sí, és per això que se la vol castigar, per haver-se atrevit fins i tot a desenterrar el teatre sagrat i ofert els *autos* sacramentals, que ningú de molts anys ençà no gosava dur a l'escena, i haver-ho realitzat amb una tal compenetració que potser mai, abans d'ella, la Mare de Déu no havia tingut una tan augusta i pietosa interpretació sobre les taules. Sí, és per això que se la castiga. Per haver posat l'escena castellana, quan aquesta escena agonitzava per manca de vida, per manca d'inquietuds i d'ambicions, en contacte amb els grans autors de tot el món; per haver-hi portat les heroïnes de Sudermann i d'Ibsen amb llurs problemes socials; Lenormand i Kaise amb llurs conflictes psicològics; Pirandello i Bontempelli amb llurs esbalaïdores paradoxes; Bernard Shaw amb els seus enigmes i contradiccions eternes... Sí, és per això que es castiga Margarida Xirgu. Per haver renovat, després de María Guerrero i en moments en què el mateix art de María Guerrero moria asfixiat per la innoble retòrica dels autors que adorava el seu públic, el sentit de la disciplina i de la jerarquia. [...] Una sentència que pretén ésser infamant, però que nosaltres i la història convertirem en el títol més valuós d'aquesta gran emperadriu de l'art escènic.